دیدگاه

دانش‌آموخته سوربن مطرح کرد

اربعین هسته مرکزی «مقاومت»

مرتضی کتبی، استاد بازنشسته روان‌شناسی اجتماعی دانشگاه تهران دارای درجه دکترا در رشته تخصصی زبان و ادبیات فرانسه و دو لیسانس زبان فرانسه و انگلیسی و یک لیسانس روان‌شناسی از دانشگاه سوربن فرانسه است. وی که به پدر علم سنجش افکار در ایران شناخته می‌شود، در تابستان ۱۳۴۵ نخستین نظرسنجی علمی را در ایران برای سازمان تازه‌تأسیس تلویزیون ملی انجام داد. استاد مرتضی کتبی مؤسس انجمن فارغ‌التحصیلان علوم اجتماعی در ایران است و انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران را با کمک همکارانش تأسیس کرده و در زمان حاضر نیز مدیریت گروه زبان و ادبیات فرانسه انتشارات «سمت» را بر عهده دارد. وی به تدریس دروس مقدمات روان‌شناسی، روان‌شناسی اجتماعی (عمومی، کاربردی)، بهداشت روانی، پویایی گروهی، بررسی افکار عمومی، روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی ادبیات پرداخت و همزمان تدریس دروس تاریخ و تمدن ایران معاصر و جامعه‌شناسی ایران معاصر در دانشگاه‌های خارجی (سوربن و مدرسه عالی لسنه شرق پاریس) را به‌عهده گرفت.

کتبی در گفت‌وگو با خبرگزاری تسنیم در خصوص همایش جهانی اربعین، با اشاره به اینکه سرمایه‌داری یعنی سلطه پول بر ارزش‌های معنوی و خدایی، گفت: ریشه این قضیه هم به روشنفکران فرانسوی در قرن هجدهم بازمی‌گردد. در جهان سرمایه‌داری به‌جرئت می‌توان گفت پول جای خدا را گرفته و جهان را (نمی‌خواهم از کلمه لجن استفاده کنم) به توحش کشیده است. اما مقاومت دینی کم‌کم در برابر این مقاومت جهانی و نظام جهانی‌سازی شکل می‌گیرد.

وی افزود: سه نوع مقاومت در جهان علیه نظام سلطه شکل گرفته است؛ اولی، در آمریکا که توسط «جنبش ۹۹ درصد» شکل گرفت و سیاهان هم جزو آن‌ها هستند. دومی در فرانسه است. به‌مدت دو سال شاهدیم جلیقه‌زردها روزهای شنبه تظاهرات می‌کنند. این‌ها گروه خاصی نیستند بلکه تمام طبقات فرانسوی‌ها را شامل می‌شوند. اگر در آمریکا ۹۹ درصدی‌ها راسرکوب کردند، اما در فرانسه هنوز نتوانستند سرکوب کنند؛ چراکه مکرون به‌عنوان رئیس جمهور فرانسه، کارمند ورجیلد بود که او را به فرانسوی‌ها تحمیل کردند و با ۱۷ میلیون رأی به این سمت گماشتند. موضوع تحمیل مکرون به فرانسه بحث جداگانه‌ای می‌طلبد. جلیقه‌زردها دوست دارند در قدرت نقش داشته باشند. این استاد دانشگاه شکل‌گیری جریان اربعین را از این ظرفیت عظیم استفاده کنیم و این جنبش سوم را با اربعین به‌عنوان هسته مرکزی مقاومت شکل دهیم؛ از این نظر با آن دو جنبش ضد سلطه و ضد سرمایه‌داری متفاوت است.

کتبی اضافه کرد: متأسفانه هنوز حد و حدود و چارچوب این جنبش، دارای گزاره‌های اخلاقی و ارزشی و معنوی است؛ از این بابت تازگی دارد و دارای ظرفیت‌های بزرگی هم است، چراکه مایک میلیارد و خردای مسلمان در جهان هستیم و می‌توانیم از این ظرفیت عظیم استفاده کنیم و این جنبش سوم را با اربعین به‌عنوان هسته مرکزی مقاومت شکل دهیم؛ از این نظر این ساختار اربعین برایمان مشخص نیست، بنابراین لازم است به اربعین به‌عنوان هسته مقاومت بیشتر توجه کنیم.

برای آن، اتاق فکر و گروه‌های پژوهشی و مؤسسات پژوهشی راه‌اندازی کنیم و آن را جدی‌تر بگیریم، چرا که ظرفیت وجود دارد. ما در ایران درباره اربعین فقط به جنبه‌های ظاهری و راهپیمایی و... می‌پردازیم، همه این‌ها لازم است منتها از نگاه ما جامعه‌شناسان، اقدامات اساسی شکل نگرفته است.

نکته‌ها

آیت‌الله حائری شیرازی

زیارت روزانه سیدالشهدا(ع) به سفارش امام صادق(ع)

خوب است هر وقت شخص تنهاست و فراغت دارد و هیچ کس هم از حالاتش خبر ندارد، سلامی به امام حسین(ع) بدهد. امام صادق(ع) می‌فرماید: هر کس هر روز از حالاتش خبر ندارد، سلامی به امام حسین(ع) بدهد. امام صادق(ع) می‌فرماید: هر کس هر روز از حالاتش خبر ندارد، سلامی به امام حسین(ع) بدهد. امام صادق(ع) می‌فرماید: هر کس هر روز از حالاتش خبر ندارد، سلامی به امام حسین(ع) بدهد.

زیارت روزانه سیدالشهدا(ع) به سفارش امام صادق(ع)

خوب است هر وقت شخص تنهاست و فراغت دارد و هیچ کس هم از حالاتش خبر ندارد، سلامی به امام حسین(ع) بدهد. امام صادق(ع) می‌فرماید: هر کس هر روز از حالاتش خبر ندارد، سلامی به امام حسین(ع) بدهد. امام صادق(ع) می‌فرماید: هر کس هر روز از حالاتش خبر ندارد، سلامی به امام حسین(ع) بدهد.

پنج بار آن حضرت را زیارت کنی و در بقیه روزها یک مرتبه؟! او عرض می‌کند: بین ما و قبر مطهر فاصله زیادی است. امام(ع) فرمود: برو روی بام خانه‌ات و به راست و چپ نگاهی بینداز و سپس سرت را به سوی آسمان بلند کن و به طرف قبر حسین(ع) متوجه شو و بگو: «السلام علیک یا اباعبدالله، السلام علیک و رحمه الله وبرکاته».

می‌بینیم مردم هم پس از هر نماز به طرف قبر امام حسین(ع) می‌ایستند و سلام می‌کنند و همچنین زیارت بقیه چهارده معصوم(ع) را می‌خوانند. برخی از اموری که مردم انجام می‌دهند، از علما نشأت گرفته است. باید این‌ها را جدی گرفت. چقدر مفید است پس از هر نماز یا التفات و توجه، چهارده معصوم(ع) را با همان اختصار و فشردگی زیارت کند. کار کم باشد اما همیشگی باشد؛ بعد از هر پنج نماز. وقتی کسی بر این عمل مداومت داشته باشد، خوشا‌بند آن حضرت می‌شود و کارش روح پیدا می‌کند.

از امام صادق(ع) روایتی نقل شده که در «مفاتیح‌الجنان» هم آمده است. راوی می‌گوید: در حضور امام صادق(ع) بودم که دیدم ایشان نماز خواند و شروع کرد به دعا خواندن. ایشان برای زائران حسین بن علی(ع) دعا کردند. حدود یک صفحه از مفاتیح بیان این دعاهایی است که امام صادق(ع) برای زائران قبر اباعبدالله الحسین(ع) کرده است. آن حضرت در این دعا مشکلات زائران امام حسین(ع) را یک به یک می‌شمارد و برای این مشکلات دعا می‌کنند؛ یعنی آن حضرت را دعا می‌کنند تا این مشکلات برطرف شود.

کسی که نماز را از وقتش تأخیر بیندازد، (فردای قیامت) به شفاعت من نخواهد رسید.

زاویه دید

«اطلس جهانی سادات» منبعی برای اطلاع از اصالت سیادت

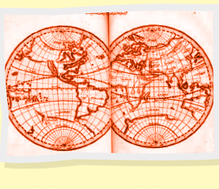

غلامرضا جلالی ماجرای تهیه «اطلس جهانی سادات» در گروه تاریخ، سیره و سادات بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی را این‌گونه روایت می‌کند: موضوعات و مفاهیم مرتبط با سادات و خاندان منسوب به اهل بیت عصمت و طهارت(ع) از زاویه‌های گوناگون قابل بررسی و مطالعه است. براکندگی جغرافیایی و تبارشناسی سادات مقیم ایران یکی از این موارد مهم است زیرا سادات از جمله گروه‌های برجسته در سده‌های نخست تاریخ هجری قمری بوده‌اند که به مناطق و مراکز گوناگون ایران مهاجرت کرده و اقامت گزیده‌اند؛ به همین دلیل یکی از مواردی که در تهیه این اطلس مورد توجه قرار گرفت، بررسی این موضوع است که سادات مقیم ایران از چه تیره و تباری بوده و اجداد و نیاکان آن در چه مقاطع و دوره‌های زمانی از کدام شهرها و مناطق مختلف حجاز و جزیرةالعرب به ایران مهاجرت کرده‌اند. از این نظر و با این کیفیت تاکنون شخصیت یا سازمان و نهادی چنین تحقیقی نکرده و بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی این موضوع را با عنوان تهیه اطلس جهانی سادات مورد توجه و پیگیری قرار داده است. به همین دلیل انجام این کار از سال ۹۸ آغاز شده و امیدواریم در نیمه دوم سال جاری کار ارائه اطلس تاریخی براکندگی جغرافیایی و مهاجرت سادات مقیم ایران در ۱۶ جلد و در زمینه همه گروه‌های سادات شامل سادات علوی، حسنی، حسینی، موسوی، رضوی و..... توسط این بنیاد به پایان رسد. همچنین به عنوان یک طرح آزمایشی، تهیه اطلس جهانی سادات رضوی از امسال آغاز می‌شود و انجام آن تا سه سال آینده ادامه پیدا خواهد کرد. در این طرح با پراکندگی و جمعیت خاندان و گروه‌های سادات رضوی در کشورهای گوناگون دنیا و تأثیراتی که این گروه‌ها و خاندان در فرهنگ‌ها و تمدن‌های گوناگون در سراسر دنیا داشته‌اند آشنا می‌شویم. با انجام این طرح پژوهشی در ابعاد مختلف، امید داریم بتوانیم همایش و گردهمایی جهانی و بین‌المللی سادات رضوی با حضور فرهیختگان و بزرگان این گروه از سادات از کشورهای مختلف دنیا را سال ۱۴۰۳ در مشهد مقدس برگزار کنیم. همچنین مطابق با برنامه‌ریزی انجام شده قرار است تا پایان تحقیقات مربوطه با این طرح آزمایشی، کتاب اطلس جهانی سادات رضوی هم در این همایش بین‌المللی رونمایی شود. همه این کارها و تحقیقات پیش‌درآمدی برای تکمیل طرح پژوهشی تهیه اطلس جهانی سادات در تمامی گروه‌های ذکر شده خواهد بود که امیدواریم از زمان ارائه کتاب اطلس جهانی سادات رضوی در سال ۱۴۰۳، تا حداکثر سه سال پس از آن یعنی تا پایان سال ۱۴۰۶ خورشیدی تهیه و انتشار کتاب اطلس جهانی سادات در همه گروه‌های مربوط به سادات، توسط بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی به پایان برسد. نکته قابل توجه این است که با تهیه این اطلس می‌توان از آن به عنوان یک کمک‌کار جانبی قابل اطمینان برای افرادی که می‌خواهند به شجره‌نامه خود در خاندان سادات دست پیدا کنند و از اصالت سیادت خود مطلع شوند نیز استفاده کرد.

مدیر گروه تاریخ، سیره و سادات بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در گفت‌وگو با قدس تشریح کرد

توجه به هویت تمدنی با «اطلس جهانی سادات»

تهیه اطلس جهانی سادات رضوی از امسال آغاز می‌شود و تا سه سال آینده انجام آن ادامه پیدا خواهد کرد. در این طرح با پراکندگی و جمعیت خاندان و گروه‌های سادات رضوی در کشورهای گوناگون دنیا و تأثیراتی که این گروه‌ها و خاندان در فرهنگ‌ها و تمدن‌های گوناگون در سراسر دنیا داشته‌اند آشنا می‌شویم

گزیده

محمدحسین مروج کاشانی | غلامرضا جلالی، مدیرگروه تاریخ، سیره و سادات بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی معتقد است تدوین اطلس جهانی سادات توسط این بنیاد، منجر به ایجاد یک اثر مرجعی ارزشمند همراه با انجام مطالعات مربوط به سادات با محوریت هجرت خاندان و با بسته به اهل بیت عصمت و طهارت(ع)، مراکز پراکندگی آنان، مراکز استقرار و ارتباط بین خاندان‌ها و نقش اجتماعی، انقلابی، فکری، هنری و سیاسی که در جامعه‌های مختلف اسلامی داشتند می‌شود تا از این رهگذر بتوان به‌گونه‌ای به این راز نهفته تاریخ تمدن اسلامی که به نقش اهل بیت(ع) و بازماندگان آنان در سطح جهان اسلامی مربوط می‌شود نیز پی برد. در ادامه مشروح گفت‌وگوی ما با این پژوهشگر با سابقه در حوزه سادات و مفاخر اسلامی را می‌خوانید.

■ تهیه این اطلس جهانی چه ارتباطی به مباحث از جمله موضوع تمدن و هویت اسلامی مورد تأکید رهبر انقلاب و توجه به مقوله مودت و محبت به خاندان منتسب به پیامبر اکرم(ص) و اهل بیت عصمت و طهارت(ع) دارد؟

خاندان و تبار سادات و بازماندگان آن‌ها از نظر سلسله تبار و شجرشناسی و با توجه به انتساب و نسب آن‌ها به پیامبر اکرم(ص) و اهل بیت عصمت و طهارت(ع) از مقبولیت و مشروعیت و جایگاه ممتاز و قابل توجهی در بین دلدادگان و ارادتمندان به پیامبر اسلام(ص) و ائمه اطهار(ع) و مسلمانان جهان برخوردار هستند و حضور و رفتار و گفتارشان در طول تاریخ نقش قابل توجهی در جلب اعتماد و اطمینان و قابل وثوق بودن در بین عموم مردم مناطق گوناگون و جغرافیای پراکنده کشور و دنیا داشته است، بسیاری از مزارات امامزادگان و خاندان منتسب به اهل بیت عصمت و طهارت(ع) در کشور شناسایی شده که با توجه به وثوق و اطمینان از این انتساب و صحت شجره‌نامه آنان، توجه و ارتباط بیشتر مردم با این مزارات و زیارت مرقد آنان به عنوان پایگاه‌های قابل اطمینان از نظر معنوی و دینی را نیز تقویت کرده و گسترش می‌دهد. سابقه حضور برخی از خاندان سادات در یک منطقه جغرافیایی ایران به بیش از هزار سال می‌رسد و تأثیر مهمی در جریان‌های دینی، فرهنگی و قومی و گروهی و... در منطقه داشته‌اند. طومارها، الواح، نسب‌نامه‌ها، شجره‌نامه‌ها و... با قدمت چندصد ساله متعلق به خاندان سادات و دودمان آن‌ها وجود دارد که از نظر اهتمام خاندان سادات به حفظ اصالت و تبار خود و انتقال آن از نسلی به نسل دیگر تا عصر حاضر و در زمینه تبارشناسی و حفظ خاندان، به‌عنوان یک الگوی مهم مطرح است و مطالعه این موضوع می‌تواند برای تهیه طرح‌ها و انجام کارهای مربوط به تبارشناسی در سایر گروه‌ها و جوامع اسلامی مورد توجه قرار گیرد؛ به‌ویژه از کشورها و جوامع اسلامی مورد توجه قرار گیرد؛ به‌ویژه از کشورها و جوامع اسلامی می‌توانند موجب هویت‌سازی حتی در بین خاندان و دودمان غیرسادات شود تا به اهمیت میراث کهن و ارزش‌های گهربار خود پی برده و آن را نسل به نسل منتقل و در طول تاریخ حفظ کنند.

یکی از گام‌های اساسی در تمدن نوین اسلامی توجه به اصالت و هویت خود و به تعبیر دیگر هویت‌سازی است. این هویت‌سازی و توجه به داشته‌ها و اصالت خود را می‌توان به وضوح در خاندان سادات و جریان‌های مرتبط با آن در طول تاریخ مشاهده کرد.

از طرف دیگر، جریان‌های مربوط به خاندان سادات یکی از مؤلفه‌ها و عناصر مرتبط با قدرت اسلامی است. خاندان سادات موجود در ایران هم به عنوان یکی از مؤلفه‌های قدرت دینی و فرهنگی جامعه ایرانی و بلکه در سطح جهانی و بین‌المللی به‌شمار می‌آیند. بسیاری از حرکات و جریان‌های انقلابی در طول تاریخ ایران مرتبط با مکتب اهل بیت عصمت و طهارت(ع) و شخصیت‌های موجود در خاندان سادات به عنوان رهبر و راهنمای جریان‌های انقلابی مطرح بوده و هستند. از سوی دیگر، انقلاب اسلامی ایران با تفکر اسلامی و تاریخ تشیع امامیه اثنی‌عشری، تاریخ جریان‌های مرتبط با آن در طول تاریخ مشاهده کرد.

تاریخ تشیع و قیام‌های گوناگون با الهام‌گیری از مکتب اهل بیت عصمت و طهارت(ع) و تاریخ تشیع و حضور یک از مؤلفه‌ها و عناصر مرتبط با قدرت اسلامی است. خاندان سادات موجود در ایران هم به عنوان یکی از مؤلفه‌های قدرت دینی و فرهنگی جامعه ایرانی و بلکه در سطح جهانی و بین‌المللی به‌شمار می‌آیند. بسیاری از حرکات و جریان‌های انقلابی در طول تاریخ ایران مرتبط با مکتب اهل بیت عصمت و طهارت(ع) و شخصیت‌های موجود در خاندان سادات به عنوان رهبر و راهنمای جریان‌های انقلابی مطرح بوده و هستند. از سوی دیگر، انقلاب اسلامی ایران با تفکر اسلامی و تاریخ تشیع امامیه اثنی‌عشری، تاریخ جریان‌های مرتبط با آن در طول تاریخ مشاهده کرد.

تاریخ تشیع و قیام‌های گوناگون با الهام‌گیری از مکتب اهل بیت عصمت و طهارت(ع) و تاریخ تشیع و حضور وروحانیت مبارز و شخصیت‌های سادات مشکل دریای قیام‌های مردمی، منجر به شکل‌گیری مبارزات ملت ایران و پیروزی انقلاب اسلامی در برابر حکومت طاغوت شد. امروز هم آن جریان‌ها و مؤلفه‌هایی که انقلاب اسلامی ایران از آن منبعث شده و جزو ریشه‌های اصیل این انقلاب هستند نیز در انقلاب اسلامی حضور داشته و به عنوان مؤلفه‌های قدرت انقلاب اسلامی ملت ایران از نظر معنوی، مذهبی و دینی، فرهنگی، سیاسی، نظامی، اقتصادی و... در سطح جهان مطرح هستند. بنابراین این ظرفیت و قدرت در بین جریان‌های مرتبط با خاندان سادات و توجه به هویت و اصالت آن وجود دارد.

■ در تهیه این اطلس تاکنون از چه منابع و مراجعی و همکاری چه افرادی استفاده شده است؟

در تهیه این اطلس و انجام این طرح مهم، پژوهشگران و محققان و فرهیختگانی از حوزه و دانشگاه همکاری می‌کنند؛ افرادی که در مدت ۲۰۱ سال گذشته که از ایجاد گروه سادات و مفاخر اسلامی بنیاد پژوهش‌های آستان قدس می‌گذرد به این گروه همکاری داشته و جذب شده‌اند؛ اکنون دارای اندوخته‌ها و تجارب علمی ارزشمندی در حوزه‌های تخصصی مرتبط با بحث سادات بوده و از تبحر و تخصص قابل توجهی در این زمینه برخوردار هستند.

در این کار از منابع و مآخذ متقن و قابل اتکای مهم نسب‌شناسی و تبارشناسی مربوط به سده‌های نخست هجری قمری (سده‌های دوم و سوم هجری) تا دوره زمانی پیش از زوی کار آمدن دوره صفویه استفاده شده است. دلیلش هم این بوده در این مقطع زمانی بیان شده، منابع و مآخذ موجود کمتر دچار تغییر و دستکاری و یا تحریف و دگرگونی قرار گرفته اند و ما به منابع بیشتری دراین مقطع زمانی دسترسی پیدا کرده‌ایم. همچنین در مطالعه و استفاده از این منابع از بررسی و مطالعه کتاب‌ها و نوشته‌های مربوط به سفرنامه‌ها، تسنج‌شناسی، نسب‌شناسی و... انجام می‌شود و نتیجه و برایند آن تهیه کتاب اطلس جهانی سادات می‌شود که در مطالعات بین‌رشته‌ای نیز می‌تواند ثمربخش باشد.

مجموعه این مطالعات و بررسی منابع بیان شده به همراه یک مطالعه و کار میدانی به‌خصوص در زمینه حضور در مناطق جغرافیایی مختلف ایران آخرین اطلاعات و داده‌های مربوط به خاندان سادات و سادات محلی و بومی و مزارات موجود در مناطق گوناگون کشور، بررسی میزان صحت و سقم و قابل اتکا بودن اطلاعات ارائه شده، استمرار سلسله خاندان مورد بحث و باقی بودن شجره و تبار و خاندان آنان تاکنون و... منجر به انجام مطالعات و کار پژوهشی مربوط به تهیه این اطلس خواهد شد.

همچنین در تهیه این اطلس از منابع موجود در کتابخانه تخصصی سادات بنیاد پژوهش‌های اسلامی و کتابخانه‌های بزرگی هم است که در مناطق مختلف ایران وجود دارد و با همکاری آن‌ها و استفاده از امکانات و ظرفیت‌های آن‌ها و... اطلاعات و فرامانبری آن‌ها به حساب خواهد آمد.

■ در تهیه این اطلس از منابع و مراجع خاصی استفاده شده است؟

در تهیه این اطلس و انجام این طرح مهم، پژوهشگران و محققان و فرهیختگانی از حوزه و دانشگاه همکاری می‌کنند؛ افرادی که در مدت ۲۰۱ سال گذشته که از ایجاد گروه سادات و مفاخر اسلامی بنیاد پژوهش‌های آستان قدس می‌گذرد به این گروه همکاری داشته و جذب شده‌اند؛ اکنون دارای اندوخته‌ها و تجارب علمی ارزشمندی در حوزه‌های تخصصی مرتبط با بحث سادات بوده و از تبحر و تخصص قابل توجهی در این زمینه برخوردار هستند.

در این کار از منابع و مآخذ متقن و قابل اتکای مهم نسب‌شناسی و تبارشناسی مربوط به سده‌های نخست هجری قمری (سده‌های دوم و سوم هجری) تا دوره زمانی پیش از زوی کار آمدن دوره صفویه استفاده شده است. دلیلش هم این بوده در این مقطع زمانی بیان شده، منابع و مآخذ موجود کمتر دچار تغییر و دستکاری و یا تحریف و دگرگونی قرار گرفته اند و ما به منابع بیشتری دراین مقطع زمانی دسترسی پیدا کرده‌ایم. همچنین در مطالعه و استفاده از این منابع از بررسی و مطالعه کتاب‌ها و نوشته‌های مربوط به سفرنامه‌ها، تسنج‌شناسی، نسب‌شناسی و... انجام می‌شود و نتیجه و برایند آن تهیه کتاب اطلس جهانی سادات می‌شود که در مطالعات بین‌رشته‌ای نیز می‌تواند ثمربخش باشد.

مجموعه این مطالعات و بررسی منابع بیان شده به همراه یک مطالعه و کار میدانی به‌خصوص در زمینه حضور در مناطق جغرافیایی مختلف ایران آخرین اطلاعات و داده‌های مربوط به خاندان سادات و سادات محلی و بومی و مزارات موجود در مناطق گوناگون کشور، بررسی میزان صحت و سقم و قابل اتکا بودن اطلاعات ارائه شده، استمرار سلسله خاندان مورد بحث و باقی بودن شجره و تبار و خاندان آنان تاکنون و... منجر به انجام مطالعات و کار پژوهشی مربوط به تهیه این اطلس خواهد شد.

همچنین در تهیه این اطلس از منابع موجود در کتابخانه تخصصی سادات بنیاد پژوهش‌های اسلامی و کتابخانه‌های بزرگی هم است که در مناطق مختلف ایران وجود دارد و با همکاری آن‌ها و استفاده از امکانات و ظرفیت‌های آن‌ها و... اطلاعات و فرامانبری آن‌ها به حساب خواهد آمد.

زیر ذره‌بین

دسته‌بندی ۶ هزار شجره‌نامه در گروه تاریخ، سیره و سادات

غلامرضا جلالی با اشاره به انجام مطالعات گوناگون برای تهیه «اطلس جهانی سادات» می‌گوید: همچنین این اطلس را می‌توان به عنوان یک یاور و کمک‌کننده در کارهای میان‌رشته‌ای پژوهشی و تحقیقاتی در علوم انسانی و اسلامی به کار برد. در تهیه این اطلس مطالعات گوناگونی از نظر علوم مختلف اسلامی و انسانی مانند علم رجال، تراجم، جغرافیای تاریخی، تاریخ‌های عمومی و محلی و بومی، سفرنامه‌ها، تسنج‌شناسی، نسب‌شناسی و... انجام می‌شود و نتیجه و برایند آن تهیه کتاب اطلس جهانی سادات می‌شود که در مطالعات بین‌رشته‌ای نیز می‌تواند ثمربخش باشد.

مجموعه این مطالعات و بررسی منابع بیان شده به همراه یک مطالعه و کار میدانی به‌خصوص در زمینه حضور در مناطق جغرافیایی مختلف ایران آخرین اطلاعات و داده‌های مربوط به خاندان سادات و سادات محلی و بومی و مزارات موجود در مناطق گوناگون کشور، بررسی میزان صحت و سقم و قابل اتکا بودن اطلاعات ارائه شده، استمرار سلسله خاندان مورد بحث و باقی بودن شجره و تبار و خاندان آنان تاکنون و... منجر به انجام مطالعات و کار پژوهشی مربوط به تهیه این اطلس خواهد شد.

همچنین در تهیه این اطلس از منابع موجود در کتابخانه تخصصی سادات بنیاد پژوهش‌های اسلامی و کتابخانه‌های بزرگی هم است که در مناطق مختلف ایران وجود دارد و با همکاری آن‌ها و استفاده از امکانات و ظرفیت‌های آن‌ها و... اطلاعات و فرامانبری آن‌ها به حساب خواهد آمد.

■ در تهیه این اطلس تاکنون از چه منابع و مراجع و همکاری چه افرادی استفاده شده است؟

در تهیه این اطلس و انجام این طرح مهم، پژوهشگران و محققان و فرهیختگانی از حوزه و دانشگاه همکاری می‌کنند؛ افرادی که در مدت ۲۰۱ سال گذشته که از ایجاد گروه سادات و مفاخر اسلامی بنیاد پژوهش‌های آستان قدس می‌گذرد به این گروه همکاری داشته و جذب شده‌اند؛ اکنون دارای اندوخته‌ها و تجارب علمی ارزشمندی در حوزه‌های تخصصی مرتبط با بحث سادات بوده و از تبحر و تخصص قابل توجهی در این زمینه برخوردار هستند.

در این کار از منابع و مآخذ متقن و قابل اتکای مهم نسب‌شناسی و تبارشناسی مربوط به سده‌های نخست هجری قمری (سده‌های دوم و سوم هجری) تا دوره زمانی پیش از زوی کار آمدن دوره صفویه استفاده شده است. دلیلش هم این بوده در این مقطع زمانی بیان شده، منابع و مآخذ موجود کمتر دچار تغییر و دستکاری و یا تحریف و دگرگونی قرار گرفته اند و ما به منابع بیشتری دراین مقطع زمانی دسترسی پیدا کرده‌ایم. همچنین در مطالعه و استفاده از این منابع از بررسی و مطالعه کتاب‌ها و نوشته‌های مربوط به